

S. U. G college of Education

PAPER: અભ્યાસક્રમ વિકાસના સિદ્ધાંતો

અભ્યાસક્રમ વિકાસની પ્રક્રિયા
સ્થાપિત તત્વજ્ઞાન અને જરૂરી મૂલ્યાંકન

Dr. Kiranben J. Patel

અભ્યાસક્રમ વિકાસની પ્રક્રિયા

- સ્થાપિત તત્વજ્ઞાન અને જરૂરી મૂલ્યાંકન
- ધ્યેયો અને ઉદ્દેશો ની રચના
- વિષયવસ્તુ (સામગ્રી) અને અધ્યયન અનુભવો ધરાવતી સંસ્થાની પસંદગી અને તેનું સંગઠન અને વ્યવસ્થાપન
- અભ્યાસક્રમનું મૂલ્યાંકન

અભ્યાસક્રમ વિકાસની પ્રક્રિયા

- અભ્યાસક્રમ વિકાસની પ્રક્રિયા એટલે શું શીખવવાનું છે? શા માટે શીખવવાનું છે? કોને શીખવવાનું છે? અને કેવી રીતે શીખવવાનું છે? તેનો સમાવેશ થાય છે.
- The curriculum development process systematically organizes what will be taught? why it will be taught? Who will be taught? And how it will be taught.

અભ્યાસક્રમ વિકાસની પ્રક્રિયા

- અભ્યાસક્રમ વિકાસ એટલે આયોજિત હેતુલક્ષી પ્રગતિશીલ અને સિસ્ટમેટિક પ્રક્રિયા છે જે શૈક્ષણિક પ્રણાલીમાં હકારાત્મક સુધારા સર્જે છે
- અભ્યાસક્રમ વિકાસ એ સતત ચાલતી પ્રક્રિયા છે કારણકે સમાજનું સ્વરૂપ સમયે સમય બદલાતું રહે છે.

अभ्यासक्रम विकास नी प्रक्रियानुं स्वरूप

1. वैज्ञानिकता
2. सहकार नुं तत्व
3. सतत यावती प्रक्रिया
4. संकुलता
5. निर्णय प्रक्रिया

અભ્યાસક્રમ વિકાસ માં સમાવિષ્ટ માનવબળ

1. નિષ્ણાંતો
2. વિષય જ્ઞાતાઓ
3. મનોવૈજ્ઞાનિકો
4. શિક્ષકો
5. વ્યવસાયી વ્યક્તિઓ
6. જન પ્રતિનિધિઓ
7. વહીવટી કર્મચારીઓ

4.1 સ્થાપિત તત્વજ્ઞાન અભ્યાસક્રમમાં જરૂરી મૂલ્યાંકન

- શિક્ષણના આયોજન અને અમલીકરણથી એક વાત ફલીત થાય છે કે તે અનેક પાસાઓ અને તેઓ વચ્ચે રહેલા આંતરસંબંધોથી પ્રભાવિત થાય છે તે સંકુલ પ્રક્રિયા છે અને શિક્ષણ પ્રક્રિયાનું અગત્યનું અને સ્વાભાવિક અંગ છે તે ધ્યેય પ્રાપ્તિ સાથે સંકળાયેલ છે અભ્યાસક્રમનો અર્થ છે કે બાળકે આટલું તો શીખવું જ જોઈએ એમાં શીખનાર કે શીખવનાર મધ્યમાં નથી પરંતુ મધ્યમાં છે માત્ર અભ્યાસક્રમ આ સંદર્ભમાં તેનું મૂલ્યાંકન ખૂબ જરૂરી બને છે

અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકન ની જરૂરિયાત

1. અભ્યાસક્રમ સફળતા
2. હેતુ સિદ્ધિ
3. અભ્યાસક્રમ પુન : રચના
4. અભ્યાસક્રમનું આયોજન
5. વ્યવસાયલક્ષી બનાવવા
6. બાળક અને સમાજ
7. વર્તમાન જરૂરિયાતોની પૂર્તિ
8. વિષયવસ્તુ
9. મૂલ્યાંકન
10. તુલના
11. અભ્યાસક્રમમાં સંશોધન હેતુ
12. અભ્યાસક્રમની વ્યવહારિકતા અને પ્રભાવકારકતા જાણવા હેતુ